



**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

III. Quotuplex sit missio, & an in qualibet missione semper mittatur aliqua
persona diuina?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

tamen negare processionem æternam personę missę à mittente, vt aperte constat ex alijs locis & testimonijs ipsius.

56. Ad rationem negandum est, nihil aliud ex parte mittentis importare missionem, quàm missum facere, in quo antea non erat, sed præterea addere, facere illud, in quo antea non erat, authoritatiuè per actiua communicationem virtutis & potestatis operandi terminum missionis, hoc autem necessario importat realem distinctionem inter missum, & mittentem.

Gregorius explicatur.

Palatius

57. Ad auctoritatem Gregorij pro secunda sententia adductam, Respondeo, eo loco Gregorium missionem accepisse pro emissionem. Etenim hoc interest inter emissionem, & missionem, vt notauit Palatius supra citatus: quod emissio originem tantum denotat termini emissi ab emittente, emittere enim est extra mittere. Vnde quidquid aliquo modo intra principium continetur, cum producit, emitti dicitur; quia ex vi productionis fit extra suum principium. Missio verò importat communicationem auctoritatis ad munus aliquod extra mittentem exercendum. Vnde præter æternam originem in diuinis, importat temporalem operationem ad extra.

58. Ad Fundamentum autem nego, ad propriam missionem, etiam physicam sat esse, vt terminus vi originis accipiat simpliciter esse: tum quia passio & actus vitalis in nobis vi originis accipiunt esse, & tamen non dicuntur mitti à suis principijs. Tum quia ad propriam missionem requiritur, vt quod mittitur, aliquo modo fiat extra principium, à quo mittitur, vel loco & situ vt in missione creata, vel saltem operatione appropriata termino, vt in missione increata. Tum demum, quia missio propriè dicta supponit esse eius, quod mittitur, & superaddit nouum respectum ad terminum, ad quem mittitur. Quare in hoc sensu nec lumen propriè mittitur à sole, nec flos ab arbore.

SECTIO III.

Quotuplex sit Missio, & an in qualibet missione semper mittatur aliqua persona diuina?

59. **Q**UADRIARIAM diuidi potest missio diuina: primo ex parte mittentis: secundò ex parte missi: tertio ex parte modi tendendi ad terminum missionis: quarto ex parte ipsius termini. Cum enim missio sit progressio missi à mittente ad nouum terminum, virtute mittentis peragendum, non potest aliundè diuersificari, quàm ex enumeratis quatuor capitibus. Est igitur ex parte mittentis missio diuina duplex, Patris mittentis Filium; & vtriusque

mittentis Spiritum sanctum. Et etiam ex parte missi duplex, Filij à solo Patre, & Spiritus sancti ab vtroque. Ratio vtriusque diuisionis est, quia solę personę producentes possunt mittere, solę verò procedentes mitti: atqui duę tantum sunt personę producentes, duę itidem procedentes: duę igitur erunt missiones ex parte mittentis, totidem ex parte missi. Ex parte modi tendendi ad terminum missionis est etiā duplex, altera ad subsistendum, vt missio Verbi ad subsistendum in natura humana Christi: altera ad apparendum, vt missio Spiritus S. in signo columbę in Iordane; nubis lucidę in transfiguratione; halitus humani in insufflatione Christi. Ioan. 20. linguę igneę, & soniatque Spiritus vehementis in Pentecoste. Addi posset & tertia Verbi incarnati in Sacramento Eucharistię, per vnionem sacramentalem cum speciebus Eucharisticis, ad quas quotidie mittitur, & in quibus peculiari modo existit Christus vt cibus animę. Ex parte termini diuiditur in visibilem, cuiusmodi sunt omnes enumeratę, & in inuisibilem, qualis est illa, quę fit ad animam iusti per gratiam sanctificantem.

60. De hac postrema missione inuisibili per gratiam potissimę difficultates sunt sex. Prima: an semper cum gratia detur iusto aliqua persona diuina. Secunda. An cum infusione quorumcunque donorum donetur creaturę persona diuina. Tertia: an saltem cum infusione quorumcunque donorum supernaturalium, & augmento ipsorum detur persona diuina. Quarta: an mitti donarique possit inuisibiliter persona diuina; absque vllò dono creato in creatura producto. Quinta: an per hanc missionem inuisibilem mitti seu donari possit vna persona sine alia. Sexta: an homo iustus, vel Christus vt homo dare possit personam Diuinam.

61. Quoad primam difficultatem refert Magister in 1. Dist. 14. c. 3. fuisse aliquos, qui existimarunt, non dari nobis cum ipsa infusione gratię & donorum supernaturalium personas diuinas, sed earum duntaxat creata dona. Probatur primò hæc sententia ex Patribus. Chrysost. hom. 3. de Spiritu S. quę incipit, *Heri: Vt dicatis*, inquit, quod donum mittitur, Spiritus autem non mittitur. Et paulò post: *Alia est virtus, quę conceditur, & alius est Spiritus, qui conceditur*. Beda homilia in Dominica post Ascensionem. Cum gratiā, inquit, Spiritus S. datur hominibus, profectò mittitur Spiritus. Igitur in eius sententia nihil aliud est, Spiritum S. mitti in animā iusti, quā ipsius gratiā illi infundi. Secundò probatur ratione: quia dari seu mitti ad nos personas diuinas, nihil est aliud, quàm earum dona nobis conferri. Antecedens probatur: quia cum personę diuinę sint vbique per immensitatem præsentēs, non possunt ipsę nouo modo nobis adesse: igitur dari nobis personas diuinas nihil aliud est, quàm earum dona à nobis participari. Confirmatur, quia quod datur, fit sub possessione & dominio acci-

Magister.

Chrysost.

Beda.

pientis.

pietis. Nulla autem persona diuina fieri potest sub possessione & dominio creaturæ. Igitur nulla persona diuina potest nobis donari.

S. Thomas.
Canarien.
Bannez.
Suarez.
Molin.
Censura ap-
posita sen-
tentia.

Magister.
Angustin.

62. Contraria tamen sententia affirmans, cum ipsa infusione donorum donari nobis etiam personas diuinas, est adeo certa, ut opposita à S. Tho. 1. p. q. 43. art. 3. in 1. arg. Canariensi ibi. in 1. & 2. parte sui commentarij, Bannez ibidem, Suarez lib. 12. de Trinit. c. 5. appelletur erronea; à Molina verò ibidē disp. 3. conclu. 3. & ab alijs, fidei Catholicæ parum consentanea. Ego verò illam ad minimum censeo errori proximam. eò quòd sit contra expressa Scripturæ testimonia, accedente communi auctoritate Scholasticorū cum Magistro in 1. dist. 14. nec non communi Patrum consensu, qui hanc veritatē passim docent. Aug. 15. de Trinit. c. 16. *Ipse est, inquit, qui de cælo etiam datus est in die Pentecostes.* Et mox: *Quomodo ergo Deus non est, qui dat Spiritum sanctum? inò quantus, inquit, Deus est, qui dat Deum? & de verbis Apostoli sermone 15. columnā 8. Contemne, inquit, Spiritum tuum: accipe Spiritum Dei. Nō te timeat Spiritus tuus, ne cū cæperit in te habitare Spiritus Dei, angustias patiatur in corpore tuo. Cū habitare in corpore tuo cæperit Spiritus Dei, non inde excludet Spiritum tuū.* Et mox: *Suscipe, inquit, Spiritum Dei.* Et paucis interiectis: *Et dic illi, Domine Deus noster posside nos.* Idem docet sermone 43. de Verbis Domini columnā 1. his verbis: *Dedit dona hominibus. Quæ dona? Spiritum S. Quis tale dat donum, qualis ipse est? magna est misericordia Dei. Donum dat æquale sibi, quia donum eius Spiritus S. est & vnus Deus, tota Trinitas, Pater, & Filius, & Spiritus S.* Idem passim docent reliqui Patres.

Ioan. 14.

Ad Rom. 5.

Ioan. 15.

63. Eadem veritas expressè deducitur ex Scriptura, in qua modo personæ Diuinæ dicuntur venire ad nos, & apud nos manere, Ioan. 14. *Si quis diligit me, sermonem meum seruabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Et de Spiritu sancto eodem capite dicitur: *Apud vos manebit, & in vobis erit.* Modò dicitur dari nobis. Ad Roman. 5. *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis.* Modò ad nos mitti. Ioannis. 15. *Cum autem venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis à Patre, Spiritum veritatis.* Veniunt autem, & dantur nobis non solum personæ procedentes, sed etiam personæ procedentes. Vnde etiam Pater venit & datur nobis per gratiam: at solus Filius & Spiritus sanctus per gratiam mittitur. Cuius ratio est, quoniam mitti, præter infusionem gratiæ, importat passuam originem personæ, quæ cum gratia mittitur, quam non importat verbum, *Venire, & Dari.* Quare potest persona à se ipsa venire, & se ipsam dare; non autem à se ipsa mitti.

64. Vltimò hæc ratio pro hac senten-

tia formari potest. Creatura rationalis in sua iustificatione non solum accipit dona creata, sed his mediantibus peculiari modo attingit personas ipsas increatas: ergo non solum accipit dona creata, sed cum ijs etiam personas ipsas increatas. Antecedens constat, nam per gratiam & habitus cum ea infusos, attingit omnes Diuinas personas, ut peculiare obiectum in hac vita fruibile per charitatem & reliqua dona supernaturalia; nec non vi eorundem donorum accipit iustus Deum, ut specialem protectorem, & rectorem animæ suæ; & præterea ius ad possidendum illum in alia vita per visionem beatificam. Consequentia verò probatur: nam tunc dicimur rem aliquam ut nostram possidere, quando illam attingimus, ut attingibilis à nobis est: attingibiles autem à nobis sunt Diuinæ personæ tum per modum obiecti charitate, & visione beatæ fruibilis; tum per modum protectoris & tutoris animæ nostræ. Igitur cum per gratiam & habitus infusos personas Diuinas attingimus per modum obiecti fruibilis, & specialis protectoris, atque tutoris animæ nostræ, verè dicimur illas ut nostras in iustificatione accipere ac possidere. Confirmatur, quia per gratiam non solum accipimus habitum perfectæ charitatis, cæteraque dona infusa, quibus pro nostra libera potestate possumus Deo in hac vita frui, sed etiam ius ad gloriam ipsam, quæ perfectè illum videre, & frui in alia vita valeamus. Ergo cum infusione gratiæ non solum conceduntur nobis dona creata, sed etiam personæ ipsæ increatæ, ut obiectum perfectè fruibile, tum in hac, tum in alia vita.

Zumel.
Suarez.

65. Zumel 1. p. quæst. 43. art. 3. quæst. suā primā, & Suarez loco cit. putant, hunc modum non sufficere, ad hoc ut Diuinæ personæ dicantur ad nos venire, nobisque donari, sed necessariam censent maiorem aliquam vnionem inter Diuinas personas, & animam iusti, vi cuius illæ speciali titulo fiant nobis substantialiter præsentēs. Fundamentum eorum est: quoniam dari nobis personas Diuinas solum modo ut obiectum fruibile, non est dari nobis personas ipsas substantialiter, & secundum earum intīmā præsentiam, sed tantum intentionaliter, & secundum extrinsecam terminationem: Vnde etiam si per impossibile personæ Diuinæ non essent per immensitatem vbique præsentēs, imò nec existentes, adhuc possent esse nobis intentionaliter, & obiectiue præsentēs: eò quòd ad huiusmodi præsentiam non requiratur substantialis præsentia rei; nam etiam si res ipsa non sit substantialiter præsens, imò nec existens, poterit obiectiue terminare actum nostræ cognitionis, & amoris.

66. Docent igitur præter hunc modum præsentia obiectiue, quò Diuinæ personæ dicuntur esse in anima iusti, ut cognitū in cognoscente,

gnoscere & amatum in amate, habere alium modum presentia, quo illa speciali titulo fiant nobis substantialiter presentes per gratiam: ita ut si per impossibile, non essent presentes ratione immensitatis, fierent hoc nouo titulo substantialiter presentes: & consequenter illa non sunt sicut cognitum in cognoscente, & amatum in amante tantum extrinsecus & intentionaliter: sed sicut cognitum in cognoscente, & amatum in amante intrinsecus & substantialiter. Eadem ratione docent, per gratiam Deum fieri substantialiter presentem animae per modum rectoris atque tutoris, intrinsecus illam inhabitantis atque possidentis.

Zumel.

67. Hunc autem modum sic probat primò Zumel. Gratia est quædam specialis participatio naturæ Diuinæ: ergo aliquā ratione participare debet ineffabilem illū modum, quo natura Diuina habet suas personalitates sibi intimè presentes, non modò obiectiuè & intentionaliter, verum etiam subiectiuè & essentialiter.

Suarez.

68. Secundò sic probat Suarez, Gratia est perfectissima amicitia inter Deum & hominem: de ratione autem perfectæ amicitia est intima & substantialis presentia amicorum: igitur gratia suapte natura postulat intimam presentia Dei, Diuinarumque personarum in anima iusti. Confirmat, quia sicut lumen gloriæ suapte naturā postulat Deum intimè presentem per propriam ipsius substantiam in intellectu beati: eadē ratione gratia postulat Deum intimè presentem, ut amicum, protectorem, & habitorem templi animati per sanctificantem gratiam consecrati.

S. Thomas.
Reliqui
Theologi.

69. Ego verò primum modum prædeclaratum, qui est S. Tho. 1. p. q. 43. a. 3. & reliquorum Theologorum ferè communis, fat esse existimo, ut simul cū gratia & charitate verè & propriè dicantur personæ ipsæ Diuinæ ad nos venire, & apud nos manere, & in nobis tanquam in proprio templo habitare: quod probo primò, quia cū aliquid de nouo nobis cognoscendum obijciatur, in omni proprietate Latini sermonis illud dicitur in mentem nobis venire. Præterea cū aliquis alicui in tutorem aut protectorem assignatur, talis persona verè & propriè moraliter dicitur dari illi, in cuius tutelam & protectionem assignatur: esto nec obiectum cognoscendi, nec tutor aut protector pupillo fiat substantialiter præsens: ergo etiam si per infusionem gratiæ, donorumque supernaturalium personæ Diuinæ non fiant nobis peculiari titulo substantialiter presentes, adhuc illa verè & propriè dicuntur ad nos venire, nobisque donari, & apud nos manere, & tanquam in proprio templo in nobis habitare, ex eo tantum, quod nobis fiant peculiariter presentes per modum obiecti & finis fruibilis, specialiterque: curā de nobis suscipiant in ordine ad finem supernaturalem acquirendum.

70. Secundò probo. Non intimior presentia substantialis requiritur, ut persona Diuina dicatur mitti & venire in animam iusti

per inuisibilem gratiā: quā eadem persona mitti & apparere dicatur in aliquo signo sensibili: sed ut verè & propriè persona Diuina mitti & apparere dicatur in aliquo signo sensibili, non est necesse, ut ex vi talis missionis & apparitionis nouo titulo illa fiat substantialiter præsens in tali signo: ergo ut verè & propriè persona Diuina dicatur mitti, & venire in animā iusti, non erit necesse, ut ex vi talis missionis & aduētus illa fiat substantialiter præsens iusto. Maior constat: cū non minùs persona Diuina dicatur peculiari modo existere in signo sensibili, in quo tanquam in proprio symbolo se manifestat, quā in anima iusti, in quā tanquam in proprio templum venit. Minor probatur, nam si aliunde ratione immensitatis persona Diuina non supponeretur substantialiter præsens in signo sensibili, ex vitalis missionis seu apparitionis, non fieret in illo substantialiter præsens: cū ex vi talis missionis seu apparitionis persona Diuina non gerat, nisi vicem termini representati, ad quod per se non requiritur substantialis presentia termini, cū possit etiam res absens representari.

71. Tertio. Etiam si per gratiam personæ Diuinæ peculiari titulo non fiant substantialiter presentes in anima iusti, immediatè & formaliter, sunt tamen peculiari titulo substantialiter presentes, remotè & radicaliter, quatenus cum ipsa gratia datur ius ad visionem beatam, quæ peculiari titulo postulat intimam, substantialemque presentiam Diuinarum personarum: est enim visio beata essentialis tendentia ad Deum in se ipso presentem & existentem: ut cuius, si per impossibile Deus non esset ratione immensitatis ubique præsens, deberet secundum propriam substantiam esse intimè præsens in intellectu beati. Quod autem hoc sufficiat, ut peculiari titulo personæ Diuinæ dicantur substantialiter presentes in anima iusti per infusionem gratiæ, probatur: nam visio beata est proprietas naturaliter debita gratiæ. Est enim gratia singularis participatio Diuinæ naturæ, secundum esse supernaturale & proprium ipsius. Unde debita est illi peculiaris participatio modi cognoscendi ipsius Dei, qui est cognoscere illum in se ipso existentem, nullo medio creato interueniente. Porro qui recipit formam, recipit consequentia ad formam: proinde qui recipit gratiam, cū ea simul radicaliter recipit visionem beatam: quia recipiendo gratiā, recipit omnia, quæ necessaria sunt ad consequendam visionem beatam: quia recipit Deum, ut specialiter iuantem & promouentem iustū ad gloriam consequendam: atque adeo ratione visionis beatæ debita gratiæ dici possunt personæ Diuinæ speciali titulo substantialiter dari iustis cum ipsa gratia.

72. Confirm. nam homo habitu tantū in iustificatione recipit personas Diuinās, ut obiectum fruibile, quatenus in actu primo accipit omnia, quibus liberè possit habere

personas

personas Diuinas, vt obiectum actu fruibite: ergo etiam si homo in iustificatione cum ipsa gratia non accipiat Diuinas personas peculiari titulo substantialiter presentes actu, quia tamen accipit in actu primo omnia, quibus liberè possit peruenire ad actum visionis beatificæ, vi cuius peculiari titulo personæ Diuinæ sunt in ipsius intellectu substantialiter presentes, dici moraliter potest illas actu & formaliter accipere substantialiter presentes cum ipsa gratia, cum qua conferatur completa potestas & ius ad habendam talem præsentiam Diuinarum personarum actu & formaliter.

73. Quartò principaliter probatur nostra sententia, destruendo fundamentum oppositæ; quoniam non apparet modus, quo gratia, vel vllus habitus viatori infusus in hac vita, suapte natura petat intimam & substantialem præsentiam Diuinarum personarum; ita vt si per impossibile illæ non essent substantialiter presentes per immensitatem, necessariò fieri deberent presentes vi gratiæ, vel talis habitus viatori infusus: nam vel illas peteret substantialiter presentes sub ratione obiecti, vel sub ratione principij efficientis: neutro modo posset illas substantialiter presentes petere: ergo. Maior constat, quia gratia, vel habitus non potest, nisi hoc duplici modo Deum respicere: ergo non potest, nisi alterutro ex his illum, vt substantialiter præsentem petere: quia non potest illum petere, nisi secundum modum, quo illum potest recipere. Minor probatur quoad primum membrum: quoniam nullus habitus viatoris proprius postulat in Deum ferri, vt in seipso immediatè existentem, alioqui ille foret beatificus, quia repræsenteret Deum immediatè, nullo medio creato interueniente, quod est proprium habitus beatifici. Nec poterit esse habitus moralis: quia cum hic ad obiectum ferri nequit, nisi vt repræsenteretur per actum intellectus, cui essentialiter subordinatur, si nullus in hac vita dabilis est habitus intellectualis, qui ad Deum feratur in se ipso existentem, nec dabilis erit habitus moralis, qui peculiari titulo postulet ferri ad Deum, vt in se ipso existentem.

74. Probatur eadem minor quoad secundum membrum: tum quia ratio causæ efficientis per se non postulat immediatam præsentiam suppositi agentis, sed ad summum virtutis cum suo effectu: vnde si per impossibile Deus non esset immensus, adhuc per locum intrinsecum non sequeretur, quod non posset agere, vbi non esset substantialiter præsens: ergo ex eo, quod Deus per gratiam fiat peculiaris motor & rector animæ per speciales illustrationes, & effectus mentis, non sequitur, quod peculiari titulo fiat substantialiter præsens animæ: quia, cum hic titulus sit causæ efficientis, per se non affert substantialem præsentiam principij cum effectu, & multò minùs cum concausa: tum quia iste titulus præsentiae non est diuersus

ab illo, quem Deus habet in omnibus rebus creatis, ratione cuius dicitur esse præsens in omnibus per potentiam operatiuam: cum tamen Theologi, præter illos tres communes titulos præsentiae, quos Deus habet cum rebus omnibus, peculiare agnoscant titulum à cæteris distinctum, & proprium animæ iustorum, quàm Deus inhabitare dicitur, tanquam proprium templum.

75. D I C E S. Præter hos duos modos ad instar obiecti, & principij efficientis, dabilis est alius ad instar termini intrinsecè terminantis, cuiusmodi est ille, quo persona Verbi intrinsecè terminat humanitatem per intimam, & substantialem præsentiam sui. Respondetur: fateor possibilem esse alium modum, sed hic tribui non potest gratiæ, vel alicui habitui infuso: quia hic modus essentialiter petit componere vnum cum persona Diuina, ad quam terminatur, vt nexus & vnio illius cum creatura. Gratia autem, vel habitus infusus nullam compositionem postulat cum personis Diuinis, sed solù petunt terminari ad illas, vel tanquam ad obiectum fruibile, vel tanquam ad principium effectiuium.

76. Ex hic constat ad fundamentum oppositæ sententiæ, quâ videlicet ratione personæ Diuinæ dicantur peculiari titulo per gratiam sanctificatam ad nos venire, nobisque donari: primò, quia veniunt, nobisque donantur, vt obiectum fruibile, quod licet in hac vita non requirat substantialem præsentiam cum potentia ipsa fruente; adhuc tamen ratione illius, personæ ipsæ Diuinæ dicuntur nobis moraliter donari. Secundo, quia hanc substantialem præsentiam Diuinarum personarum, saltem postulat gratia ratione visionis beatæ, quæ est connaturalis proprietatis ipsius.

77. Vnde ad primum argumentum Zumel, nego consequentiam: est enim talis modus imparticipabilis à creatura; cum enim ille immediatè fundetur in identitate naturæ Diuinæ cum suis personalitatibus, implicat creaturam participare talem identitatem cum personalitatibus Diuinis; atq; adeo talem modum: nec ab ipso aduersario hætenus probatum est, posse dari alium modum, quo gratia essentialiter exigat substantialem præsentiam Diuinarum personarum.

78. Ad secundum Suarez distinguenda est minor: de ratione perfectæ amicitiae est intima præsentia amicorum, iuxta statum & conditionem amicitiae & concedo; absolute & nego. Cum igitur status amicitiae hominis ad Deum in hac vita non postulet frui immediatam præsentiam ipsius; nā hoc est proprium amicitiae beatorum, nō necessariò postulat substantialem præsentiam subiectiuam Diuinarum personarum, sed sufficit obiectiua & intentionalis, qualis sat est ad actus amicitiae hominis viatoris erga Deum. Ad confirmationem parer ex dictis.

79. Ad primum argumentum, quo probatur, cum gratia non dari nobis personas

Diuinas,

Zumel.

Suarez.

Chrysost.

Bedæ.

Diuinas, Resp. eo loco Chrysostomum solū negare, personas Diuinas cum dono creato localiter ad nos mitti, vt constat ex ipsius discursu. Testimonium autem Bedæ potius est pro nobis: nam, si ex eo, quod datur gratia, mittitur Spiritus S. igitur præter donum creatum, datur etiam increatum: cum *Mitti* referri nequeat ad donum creatum, sed ad increatū. Ad rationem verò, nego antecedens: nam præter dona creata, peculiari etiam titulo accipimus personas ipsas increatas, tum vt obiectum fruibile, tum vt specialem animæ rectorem, tutorem, atque magistrum. Ad probationem antecedentis, distinguo antecedens: non possunt personæ Diuinæ nouo modo nobis adesse per mutationem ipsarum, concedo; per mutationem nostri, nego: nā præter illos communes modos, quibus Deus est in rebus omnibus, potest peculiari alio titulo adesse nobis, non per sui, sed nostri mutationem. Ad confirmationem distinguo minorem: nulla persona Diuina fieri potest sub possessione & dominio creaturæ, per modum famuli, vel ad instar medij ordinati in vltiori finem consequendum, concedo; per modum obiecti & finis à creatura liberè fruibilis, nego: hoc enim nullam importat imperfectionem, sed summam in Deo perfectionem, supponit enim, quod ipse tantum sit vltimus finis & obiectum beatitudinis nostræ.

Durandus.

Aureolus.

80. Quoad secundam difficultatem Durandus in 1. dist. 14. q. 3. & dist. 15. q. 4. ad argumenta, Aureolus dist. 14. a. 1. prop. 2. & 3. & dist. 15. art. 2. affirmat, non solum ad nos mitti personas Diuinas, cum ad gratuita dona euehimur, sed etiā cum naturalia participamus, licet perfectius per illa, quam per hæc, personæ Diuinæ ad nos mittantur. Fundamentū, quia sicut omne verū est manifestatiuum Filij, cum omne verū sit nuncius æterni Verbi: ita omne bonum est manifestatiuum Spiritus S. ergo per omne verū mittitur Filius; & per omne bonum Spiritus S. Consequētia probatur, quoniam missio finaliter est ad manifestandam personam, quæ mittitur: ergo si omne verū est manifestatiuum Filij: & omne bonum est manifestatiuum Spiritus S. per omne verum mittitur Filius, & per omne bonum Spiritus S.

Scholasti. Magister. S. Thomas.

81. Opposita tamen sententia, quæ affirmat, per sola dona gratuita Diuinas personas ad nos mitti, nobisque donari, communis est Scholasticorum cum Magistro in 1. dist. 17. c. 6. & S. Tho. 1. p. q. 43. art. 3. Fundamentum, quoniam per ea tantum dona personæ Diuinæ ad nos mittuntur, per quæ nouo modo in nobis existunt: atqui per dona naturalia Diuinæ personæ non existunt in nobis nouo modo: igitur per ea Diuinæ personæ ad nos non mittuntur. Maior patet, nam ratione creationis, conseruationis & gubernationis Diuinæ personæ sunt per essentiam, potentiam, & præsentiam intimè præsentibus rebus omnibus: ergo non possunt ad eas mitti, nisi nouo modo in illis existant:

cum nequeant personæ Diuinæ mitti, vbi iam supponuntur esse per eundem modum operandi. Cum enim personæ Diuinæ non mittantur per motum localem, sed per operationem, quam exercent in creaturis, non possunt ad eas mitti, nisi nouam in illis operationem exercent: cum igitur Diuinæ personæ ratione creationis, conseruationis, & gubernationis supponatur adesse rebus omnibus, non possunt ad eas mitti, nisi nouam in illis exercent operationem. Minor verò probatur, quia cum dona naturalia sint complementum naturæ, eorum productio pertinebit ad eundem ordinem naturæ: ac proinde per illa personæ Diuinæ non dicentur nouo modo existere in creaturis, & consequenter nec ad eas mitti. Quo circa quando Deus vt author naturæ vel concurrat cum causis naturalibus ad earum effectus, vel supplet earum defectum, aut quodcunque donum naturale producit, non dicitur ratione talis doni, vel concursus, nouo modo existere in creaturis, sed potius eundem modum, quem ab initio creationis in rebus omnibus habuit, continuare.

82. Dices. Ergo saltem Diuinæ personæ sunt ad creaturas missæ initio creationis, quia tunc nouo modo ratione creationis inceperunt existere in illis. Respondeo, negando consequentiam, quoniam missio propriè supponit existentiam personæ, aut rei, ad quam missio ipsa dirigitur: cum igitur per creationem res primò incipiant esse, non possunt ratione illius Diuinæ personæ ad eas mitti.

83. Ad Fundamentum oppositæ sententiæ distinguendum est antecedens: omne verum, & omne bonum est manifestatiuum Filij, & Spiritus S. peculiari titulo existentium in creaturis, nego; communi modo ac titulo, concedo: missio autem non fit ad manifestandū hunc communem modum, quæ Deus habet in rebus omnibus, sed ad peculiarem, quem habet in creatura rationali, tanquam in proprio templo: ratione cuius peculiariis modi dicuntur personæ Diuinæ temporaliter ad extra procedere.

84. Quoad tertiam difficultatem Gabriel in 1. dist. 14. q. 1. art. 1. & q. 2. art. 2. concl. 3. Palatius disp. vnicâ cōcl. 4. Torres 1. p. q. 43. art. 3. 1. p. sui Commen. Granadus disp. 3. Suarez lib. 12. de Trinit. c. 5. & alij putant, personas Diuinas ad nos mitti non posse, nisi per donum gratiæ gratū facientis. Fundamentum, quia personæ Diuinæ non mittuntur, nisi ad sanctificandas animas: porro anime non sanctificantur, nisi dono gratiæ gratum facientis: Confirmatur, quia personæ Diuinæ mittuntur ad nos, vt eas habeamus, ipsque perfruamur: nequit autem creatura Diuinas personas habere, ipsque perfrui, nisi per donum gratiæ gratum facientis; nam hoc tantum dono creatura rationalis consecratur Deo, efficiturque propriū templū ipsius, iuxta illud primæ Corinth. 3. *Nescitis, quia templum Dei estis, & Spiritus Dei habitat in vobis?*

Gabriel. Palatius. Torres. Granadus. Suarez.

1. Cor. 3.

85. Contra

Caietan.

85. Contra vero Caietan. 1. p. q. 34. a. 3. docet quomodo sub-obscure, personas Diuinas ad nos mitti etiam per actus fidei informis; & consequenter non solum per donum gratiæ gratum facientis, sed per quodcunque supernaturale ordinis. Fundamentum esse potest, quia per quodcunque donum supernaturale Deus nouo modo existit in creatura rationali, ut cognitum in cognoscente, & amatum in amante.

Alensis.

Bonauent.

Richardus.

Rubio.

Vasquez.

Molina.

Ruiz.

86. Ego in hac re cum Alense 1. p. q. 73. memb. 4. art. 2. Bonauentura in 1. dist. 15. p. 2. art. 1. q. 1. Richardo art. 4. q. 2. & art. 5. q. 2. Rubione dist. 14. q. 2. art. 1. Vasquez 1. p. q. 43. in commentario articuli tertij, Molina disp. 3. Ruiz disp. 109. sect. 1. & alijs mediâ viâ incedendum existimo, ut scilicet perfecta missio Diuinarum personarum ad nos non fiat, nisi dono gratiæ sanctificantis; imperfecta verò & inchoata, quocunque alio dono supernaturali. Hanc assertionem primo colligo ex August. 4. de Trinit. c. 20. ubi explicans hanc inuisibilem missionem Diuinarum personarum, quæ ad nos fit per dona supernaturalia: *Tunc, inquit, unicuique mittitur, cum à quoquam cognoscitur, atque percipitur. quantum cognoscat & percipi potest pro captu vel proficientis in Deum, vel perfecta in Deo anima rationalis.* Cum igitur distinguat hic Doctor missionem Diuinarum personarum ad nos per cognitionem vel proficientis in Deum, vel animæ perfectæ in Deo, non obscure indicat, huiusmodi missionem non tantum fieri per donum gratiæ gratum facientis, significatum per animam in Deo perfectam, sed per quodcunque aliud donum, quo anima supernaturaliter illustrata tendit ad perfectum statum gratiæ.

Augustin.

87. Secundo probò ratione, & quidem priorem partem assertionis probat fundamentum primæ sententiæ. Posteriorem verò ostendo hoc pacto. Per omne illud donum personæ Diuinæ ad nos mittuntur, per quod nouo modo ac titulo incipiunt esse in nobis: atqui per quodcunque donum supernaturale nouo modo ac titulo personæ Diuinæ incipiunt esse in nobis, licet per donum gratiæ sanctificantis completè & perfectè, per alia verò inchoatè & imperfectè: igitur per quodcunque donum supernaturale personæ Diuinæ ad nos mittuntur. Maior constat: nam personas Diuinas ad nos mitti non est aliud quam nouo titulo in nobis existere: cum enim illæ per immensitatem sint ubique præsentis, non possunt dici ad nos venire vel mitti, nisi nouo modo distincto à cæteris incipiant esse in nobis. Minor probatur, quia quanto donum supernaturale recedit à dono naturali, & accedit ad donum gratiæ, tanto modus ipse, quo Deus ratione talis doni in nobis existit, recedit à modo, quo existit in rebus omnibus: sed quodcunque donum supernaturale maximè recedit à dono naturali, & proximè accedit ad donum gratiæ, cum sit eiusdem ordinis, & dispositio ad illa: ergo & modus, quo ratione doni supernaturalis

Deus existit in nobis, maximè recedit à modo, quo idem Deus existit in rebus omnibus, & proximè accedit ad modum, quo peculiari titulo existit in nobis per gratiam. Igitur per donum supernaturale Deus diuerso modo existit in nobis, atque in rebus omnibus.

88. Confirmatur. Ita se habet quodcunque donum supernaturale ad gratiam sanctificantem; sicut dispositio naturalis ad formam naturalem: sed eodem titulo, quo Deus existit in creaturis ratione formæ, existit ratione naturalis dispositionis ad talem formam, nisi quod ratione illius existit inchoatè & incompletè; ratione verò huius completè & perfectè: ergo eodem titulo, quo Deus existit in creatura rationali per gratiam, in eadem existit per quodcunque aliud donum supernaturale, licet per hoc inchoatè & imperfectè, per illam verò completè & perfectè. Maior probatur, quia omne donum supernaturale disponit ad gratiam, tanquam naturalis dispositio ad formam perfectam: nam omne donum supernaturale eo tendit, ut animam aliquo modo vniet cum Deo, quàm vnionem animæ cum Deo perficit & complet gratia ipsa sanctificans, quæ est perfecta participatio nature Diuinæ. Minor constat, quia sicut dispositio non est diuersi ordinis à forma, sed eiusdem cum illa: ita nec modus, quo ratione illius Deus existit in nobis, est diuersus ab eo, quo ratione huius idem Deus in nobis existit.

89. Ex his deducitur, non solum per habitus supernaturales informes, cuiusmodi sunt habitus Fidei, & Spei supernaturalis sine gratia sanctificante, sed etiam per actus supernaturales informes, cuiusmodi sunt actus Fidei, Spei, & Attritionis supernaturalis à peccatore elicti, Diuinas personas ad peccatorem mitti, non quidem completè & simpliciter, sed inchoatè & secundum quid. Secundo deducitur, corruptam gratiæ & charitate per peccatum mortale in peccatore, adhuc cum ipso manere Diuinas personas secundum quid, ratione habitus Fidei, & Spei, qui etiam corruptam gratiæ in peccatore manent: quod docuit Rubio loc. præcit.

Rubio.

90. Quoad aliam controuersiam priori annexam, an personæ Diuinæ mittantur ad animam iusti per quodlibet augmentum gratiæ gratum facientis. Affirmant Richardus in 1. dist. 15. a. 5. q. 2. ad 2. Durand. q. 4. in fine Suarez 12. de Trin. c. 5. & alij. Fundamentum, quia quodlibet augmentum gratiæ est de se sufficiens, ut vi illius nouo titulo personæ Diuinæ in nobis existant. Negant verò alij, eo quod ad missionem propriè dictam requiritur, ut vi illius personæ Diuinæ nouo titulo existant in nobis: atqui per augmentum gratiæ personæ Diuinæ non existunt nouo titulo in nobis.

Richardus.
Suarez.
Durand.

91. Vera autem sententia est, quæ tradit S. Tho. 1. p. q. 43. a. 6. ad 2. quæ reliqui ferè Scholastici ac Theologi sequuntur, nō per quodlibet augmentum gratiæ Diuinas personas ad

S. Thom.
Reliqui
Theologi.

nos

nos mitti, sed per illud dumtaxat, quo euehimur ad nouum statum, vel extendimur ad nouum opus arduum, atque heroicum. Priorem partem probat argumentum secundæ sententiæ. Posteriores verò confirmat missio Spiritus sancti facta in die Pentecostes: per quam non solum missus fuit Spiritus sanctus propter externum signum visibile, in quo apparuit, sed multò magis propter interna dona inuisibilia, quæ collata fuerunt Apostolis, ad quos peculiari titulo sanctificandos missus fuit Spiritus sanctus. Missus autem fuit ad eos peculiari titulo Spiritus sanctus non propter augmentum gratiæ simpliciter, sed propter heroica dona ac dotes, quæ cum tali augmento fuerunt illis collatæ. Ratio verò est: quia quādo cum augmento ipso gratiæ confertur nouum donum, cuius iustus vel euehitur ad nouum statum, vel extenditur ad noua opera ardua, personæ Diuinæ nouo titulo existunt atque inhabitant in nobis.

92. DICES. Per nullius doni naturalis collationem personæ Diuinæ dicuntur ad nos mitti: ergo nec per vllum augmentum gratiæ. Consequentia probatur: nam idèd per nullius doni naturalis collationem personæ Diuinæ mittuntur, quia omnis naturalis doni collatio est complementum naturæ, quod per se non affert nouum modum existendi ab eo, quo Deus existit in rebus omnibus, sed eundem tantum auget. Sed quodlibet augmentum gratiæ est complementum gratiæ: ergo nullum augmentum gratiæ per se affert nouum modum existendi, quo Deus est in nobis per gratiam, sed eandem tantum auget. Respondeo, negando consequentiam: tum quia sicut per creationem Diuinæ personæ non dicuntur mitti, quia mitti supponit esse rei, ad quam fit missio: ita nec per dona naturalia, quæ sunt complementum creationis. Contrà verò sicut per gratiam mittuntur, ita per augmentum ipsius, quando augmentum coniungitur cum aliquo dono afferente nouum modum essendi: tū quia nullum donū naturale affert nouum modum existendi Dei in rebus: quia si naturale est, debitum est naturæ, in qua saltem radicaliter & exigitiuè continetur: atque aded non potest, nisi eundem modum augere. At potest donū supernaturale afferre nouum modum existendi, quia non omnia dona supernaturalia sunt connaturaliter debita cuilibet gratiæ.

93. Ex his deducitur 1. Diuinæ personæ peculiari titulo mitti ad beatos ratione visionis gloriose, vi cuius Deus fit intimè & substantialiter præsens in intellectu beatorum: ita ut si per impossibile Deus non esset vbique præsens per immensitatem, ratione visionis beatæ deberet esse substantialiter præsens in intellectu beati: ex eo quòd visio beata essentialiter est ad Deum in seipso præsentem atque existentem, nullo medio creato interueniente. 2. Peculiari etiam titulo Diuinæ personæ mitti ad iustos in hac vita, cum in statum alicuius religionis, aut prophetiæ

euehantur: vel cum per susceptionem alicuius Sacramenti nouā gratiā Sacramentali donantur, ad specialem aliquem finem ordinata.

94. Quoad quartam difficultatem, Negant Capreolus in 1. dist. 14. art. vnico §. Ad primum Gregorij. Molina 1. p. qu. 93. art. 3. disp. 3. circa finem. Valentia punct. 4. Suarez lib. 12. de Trinit. cap. 5. Granadus loco præcit. disp. 3. Fundamentum, quia missio non competit Diuinis personis per mutationem intrinsecam, sed extrinsecam existentem in ipsa creatura, ad quam mittuntur: igitur implicat personas Diuinæ ad creaturam mitti, absque intrinseca & reali mutatione ipsius creaturæ. Antecedens constat, quia personæ Diuinæ non sunt intrinsecæ mutationis capaces. Consequentia verò probatur, quia implicat personas Diuinæ denominari ex tempore realiter missas, absque reali forma missionis. Confirmatur. Implicat personas Diuinæ in tempore apparere, absque reali forma apparitionis: ergo pariter implicabit in tempore mitti, absque reali forma missionis. Probat secundò, nequit persona Diuina ad creaturam mitti, nisi nouo modo existat in illa: nequit autem persona Diuina nouo modo in creatura existere, absque reali productione alicuius doni in illa. Tertiò. Si posset Diuina persona ad creaturam mitti per extrinsecam dumtaxat acceptationem ad gratiam, vel gloriam, talis missio foret æterna. Consequens est contra scripturam asserentem missionem esse temporalem. Sequela probatur, quoniam talis acceptatio ad gratiam, vel gloriam esset ipsum æternum decretum Dei, quò ab æterno decreuisset pro tali tempore creaturam ad gratiam, vel gloriam acceptare.

95. Affirmant verò Gregorius in 1. dist. 14. art. 1. concl. 3. & art. 2. ad 2. Ochamus q. 2. Quibus consentit Gabriel q. 2. dubitatione 3. & dist. 17. q. 1. art. 2. conclus. 1. Fundamentum Gregorij est. Omne donabile dari potest à Deo, nullo alio dato, quod non est de essentia talis donabilis: sed Spiritus sanctus est donabilis à Deo, cum sit essentialiter donum, & nullum donum creatū est de essentia Spiritus sancti: igitur dari potest absque vilo dono creato. Maior probatur: Omne factibile à Deo fieri potest ab ipso, non factio omni eo, quod non est idem cum ipso: ergo omne donabile à Deo dari potest ab ipso, non dato omni eo, quod non est ipsum donabile.

96. Proposita controuersia dupliciter disputari potest, vno modo quoad rem ipsam, an simpliciter possibile sit, peccatorem iustificari, & ad pristinam amicitiam Dei acceptari absque vilo intrinseco dono inhærente, per extrinsecam dumtaxat acceptationem Dei. Alio modo quoad sequelam tantum, an videlicet, posito quòd iustificatio fiat extrinseca tantum acceptatione Dei, absque vilo dono inhærente creato, in tali casu Diuinæ personæ mitterentur in animam iustificati. In priori sensu controuersia spectat ad materiam de gratia iustificante, ex qua

Capreolus.
Molina.
Valentia.
Suarez.
Granadus.

Gregorius.
Ochamus.
Gabriel.

negatiuam partem suppono probabiliorem, ut in 3. to. disp. 33. ostendo. Sola igitur hic superest disputanda sequela. Pro cuius solutione,

97. Dicendum, in eo casu personas diuinas non mitti, ac dari homini sic iustificato physice, daritamen moraliter. Priorem assertionis partem probant argumenta primæ sententiæ. Posteriolem efficacissimè probat hoc argumentum. Personæ diuinæ dicuntur ad creaturam rationalem mitti, ac dari per peculiarem modum, quo in illa existunt. Atqui in eo casu peculiari modo, non quidem physico, sed morali, personæ diuinæ in creatura rationali existerent: ergo ad eam mitterentur, non physice, sed moraliter. Maior constat, quoniam personæ diuinæ dicuntur ad creaturam mitti formaliter per peculiarem mutationem, quam in illa causant. Minorem ostendo: quoniam in eo casu peculiaris fieret mutatio non physica, sed moralis in homine, proueniens ab actu libero Dei condonantis peccatum, & acceptantis hominem ad amicitiam & gloriam pristinam. Siquidem ex peccatore factus esset iustus, & ex inimico & inuiso amicus & charus Deo per extrinsecam beneuolentiam, & acceptionem ipsius.

98. Confirmatur 1. nam alio modo se haberet Deus erga illum post, atque ante acceptionem. Nam ante respiciebatur à Deo, ut inimicus & infensus, post uero, ut amicus & reconciliatus per extrinsecam beneuolentiam & acceptionem ad amicitiam. Confirmatur 2. nam tota ratio missionis diuinarum personarum ad nos desumitur ex peculiari mutatione causata in nobis à Deo. Ergo eo modo dici debent personæ diuinæ ad nos missæ, quo est ipsa peculiaris mutatio, in nobis à Deo causata, sed in tali casu esset peculiaris mutatio non physica, sed moralis in nobis à Deo causata, per liberum ipsius actum condonantis culpam, & acceptantis ad gloriam: igitur in eo casu personæ diuinæ dici deberent ad nos missæ, etsi non physice, saltem moraliter. Cum non sit maior ratio, cur propter mutationem physicam dicantur ad nos physice mitti, & non propter mutationem moralem dici debeant moraliter mitti.

99. Ex his patet ad argumenta primæ sententiæ, quatenus oppugnant posteriorem partem nostræ assertionis. Nam primum intelligitur de missione physica, non morali, quæ fieri potest absque ulla mutatione physica per solam mutationem moralem. Ad confirmationem neganda est consequentia. Ratio discriminis est, quoniam apparitio importat signum sensibile, in quo persona diuina sensibilibus se manifestat hominibus, missio autem, quæ fit ad animam iusti, per se tantum importat peculiarem mutationem in illa, quæ cum duplex esse possit, physica, & moralis, etiam missio esse poterit physica, vel moralis. Secundum intelligitur de missione perfecta. Ad tertium nego sequelam. Ad cuius probationem, licet decretum Dei de condonanda

culpa, & acceptando homine ad amicitiam & gloriam suam esset æternum, tamen includeret moralem mutationem in tempore faciendam: & quia illam non includeret connotatiuè & in obliquo, sed intrinsecè & in recto, ut supra diximus de missione physica, idè simpliciter talis missio esset temporalis, ratione moralis mutationis in tempore faciendæ.

100. Quoad quintam difficultatem. Communiter docent Doctores, per hanc missionem inuisibilem non posse vnam personam mitti sine alia, neque vnam donari, aut venire absque cæteris. Quod probari potest ex illo Ioan. 14. *Ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Fundamentum est, quoniam in hac missione dicuntur personæ diuinæ dari nobis, & venire ac mitti ad nos, quatenus veniunt & donantur nobis, ut obiectum fruibile mediante habitibus supernaturalibus, & ut peculiarem curam de nostris animabus suscipiunt per specialem directionem, & gubernationem: atqui utrumque munus est commune omnibus personis, ergo omnes personæ per hanc missionem dicuntur ad nos venire. Licet non omnes dicantur mitti, quia missio connotat processionem personæ missæ, quam, quia non habet Pater, non potest Pater dici missus, licet dicatur venire, & donari cum reliquis personis, quia *aduentus*, & *donatio* non connotat processionem in persona veniente, & donata.

101. DICES. Etiam missio visibilis, quatenus effectus, refertur ad totam Trinitatem, quatenus uero signum, vnam tantum representat personam. Esto igitur missio inuisibilis referatur ad omnes personas, ut effectus, tamen poterit vnam tantum representare. Respondeo. Non inficior, posse per effectum inuisibilem gratiæ vnam personam, sine alia representari; de facto tamen id non fieri. Cuius ratio est, tum quia hæc missio principaliter ordinatur ad sanctificandas animas ad quem effectum omnes personæ concurrunt. Tum quia inuisibilis effectus non est proportionatum Symbolum ad manifestandas diuinas personas: quia cum hæc manifestatio fieri debeat hominibus, qui sensibus ducuntur, non poterit esse aptum signum ad manifestandas diuinas personas nisi sit sensibile.

102. Quoad sextam difficultatem. An homo iustus, vel saltem Christus ut homo dare possit personam diuinam? Ratio dubitandi est: quia ille dare potest personam diuinam, qui conferre potest donum gratiæ, cum quo persona ipsa diuina infallibiliter venit: sed homo iustus, aut saltem Christus ut homo conferre potest donum gratiæ: ergo dare potest personam diuinam. Vnde Palatius in 1. dist. 14. disp. vnica post secundam conclusionem refert, quendam religiosum publicè Salmanticè defendisse, à Christo ut homine missum fuisse Spiritum sanctum. Quod vterius confirmari potest: quia Christus ut homo est primus author gratiæ in genere principij meritorij: ergo in genere principij meritorij gratiam

Communis sententia.

Ioan. 14.

Palatius.

gratiam confert authoritatiuè, ac proinde authoritatiuè etiam cum ea nobis Spiritum sanctum donat.

103. Dicendum tamen est, nullum purum hominem, siue Christum vt hominem mittere, aut dare posse Spiritum sanctum. Fundamentum, quia nemo cum gratia dare potest personas Diuinas, nisi qui gratiam conferre potest vt absolutus Dominus: atqui nullus purus homo, neque Christus ipse vt homo dare potest gratiam, vt absolutus Dominus: igitur nullus purus homo, vel Christus ipse vt homo dare potest Spiritum sanctum. Minor de puro homine patet. De Christo verò vt homine probatur: & primò, quòd vt homo non possit Spiritum sanctum mittere, constat: nam ad hoc requiritur authoritas principij mittentis supra personam missam. At Christus ratione humanitatis nullam habet authoritatem principij supra personam Spiritus sancti, quia non producit illum vt homo, sed vt Deus: ergo.

104. Secundò, quòd neque vt homo dare possit vt absolutus Dominus gratiam, & cum ea Spiritum sanctum, probatur: quia ratione humanitatis non habet absolutum ius ad ea, quæ sunt propria Dei: cum nulla natura creata habere queat absolutum ius ad ea, quæ sunt propria Dei. Atqui gratia & personæ Diuinæ sunt propria Dei. Igitur ad ea Christus non habet absolutum ius, vt homo; quia vt homo reduplicat tantum humanitatem, ratione cuius non potest Christo conuenire ius ad propria bona Dei. Nam licet huic homini, qui dicitur Christus, conueniat absolutum ius ad gratiam, & ad omnia dona supernaturalia; tale tamen ius illi non conuenit ratione humanitatis, sed ratione suppositi Diuini subsistentis in tali humanitate. Maior primi syllogismi probatur, quia dare importat absolutum dominium in rem, quæ datur. Ergo vt possit quis dare gratiam, & cum ea personas Diuinas, debet habere absolutum dominium, supra gratiam, cum qua infallibiliter connexæ veniunt personæ ipsæ Diuinæ.

105. Ex his patet ad rationem dubitandi. Etenim ille tantum potest cum gratia Diuinas personas dare, qui absolutum dominium habet supra ipsam gratiam: quale dominium nullus purus homo habet, ne quidem Christus ipse vt homo. Ad confirmationem negandum est, Christum vt hominem esse primum autorem gratiæ, sed vt hominem Deum: sic enim est primus in genere principij meritorij. Est enim primus in genere principij meritorij, quatenus est in eo genere infinite dignus: est autem in genere

principij meritorij infinite dignus, non ratione humanitatis formaliter, sed ratione Diuinitatis infinite dignificantis omnia Christi opera.

106. Ex dictis deducitur, hanc inuisibilem missionem Diuinarum personarum factam fuisse omnibus Angelis, tum per gratiam sanctificantem initio creationis, in quo, vt cum communi Doctorum sententia probo in 2. tomo de Angelis, omnes fuerunt conditi. Tum Angelis sanctis per collationem gloriæ initio beatitudinis: nec non primis nostris parentibus, & reliquis antiqui testamenti Patribus. An autem præter inuisibilem missionem per gratiam, facta fuerit antiquis Patribus & Prophetis visibilis missio Diuinarum personarum, per signa & Symbola sensibilia, controuertunt Doctores. Mihi cum Augustino 2. de Trinit. c. 17. & 18. & cum S. Thom. 1. p. q. 43. art. 7. ad vltimum dicendum est, multas quidem factas fuisse sensibiles apparitiones Diuinarum personarum in veteri testamento, vt ex multis Scripturæ locis colligitur, nullam tamen earum propriæ missionis nomen meruisse, duplici ex ratione, quam citato loco assignat S. Aug. primò, quia illæ apparitiones non fuerunt factæ ad significandam inhabitationem Diuinæ personæ per gratiam in animis iustorum, sed ad aliquid aliud manifestandum. Secundò, quia nulla apparitio in veteri testamento expressè & distinctè representabat vnā personam, vt distinctam ab alia, nisi satis obscure, & vt Augustinus citato c. 17. in fine scribit: *Non euidenter nominato & designato in eis, vel Patre, vel Filio, vel Spiritu sancto. Sed tamen per quasdam valde probabiles significationes, nonnullis in diebus existentibus, vt nimis temerarium sit dicere, Deum Patrem nunquam Patribus, aut Prophetis per aliquas visibiles formas apparuisse.* Hæc Augustinus. Qui vt patet, agnoscit factas fuisse antiquis Patribus apparitiones Diuinarum personarum per visibiles formas, eas tamen proprio missionis nomine non putat appellandas, ob rationes assignatas. Ratio verò improprietatis est; quia missio sensibilis per se ordinatur ad manifestandam personam, quæ mittitur: ergo tantò recedit à proprietate missionis, quantò recedit ab expressa manifestatione personæ, quæ mittitur. Rationem autem congruentiæ, cur nulla facta fuerit expressa missio Diuinarum personarum in veteri testamento, assignat S. Thomas loco supra citato: quia prius debuit fieri expressa missio Verbi per Incarnationem, ad quam omnes veteres illæ apparitiones ordinabantur, tanquam vmbra ad veritatem, & figuræ ad suum prototypum atque exemplar.

Augustin.
S. Thomas.

Augustin.

S. Thomas.

